

GGF, VFR en foknormen – een toelichting op de governance en besluitvorming

Deze notitie is opgesteld naar aanleiding van vragen en de discussie die de afgelopen tijd is ontstaan over de rol van rasverenigingen, de Algemene Ledenvergadering (ALV) en de Raad van Beheer bij de verdere uitwerking van het Gezondheidsgericht Fokbeleid (GGF) en de landelijke foknormen.

Op het eerste gezicht lijkt het logisch om een GGF en de daaruit voortvloeiende voorstellen voor aanpassing van de foknormen ter goedkeuring aan de ALV van iedere rasvereniging voor te leggen. Toch lijken in deze discussie verschillende documenten, verantwoordelijkheden en bevoegdheden door elkaar te worden gehaald.

Om de discussie goed te kunnen voeren, is het belangrijk onderscheid te maken tussen **drie verschillende documenten**: het Verenigingsfokreglement (VFR), het Gezondheidsgericht Fokbeleid (GGF) en de landelijke foknormen.

1. Het Verenigingsfokreglement (VFR)

Het Verenigingsfokreglement (VFR) is het reglement van de rasvereniging.

Hierin legt de vereniging vast welke aanvullende regels gelden voor fokkers die lid zijn van de vereniging. Denk bijvoorbeeld aan extra gezondheidseisen, exterieurkeuringen, gedragsbeoordelingen of andere afspraken die de vereniging belangrijk vindt.

Het VFR is daarmee **verenigingsbeleid**. Het bevat de regels die de vereniging zelf aan haar leden stelt en bepaalt daarmee de rechten en plichten die aan het lidmaatschap zijn verbonden.

Omdat het om verenigingsbeleid gaat, is het logisch dat de leden daar uiteindelijk zeggenschap over hebben. De wijze waarop wijzigingen worden vastgesteld is geregeld in de statuten en het huishoudelijk reglement van de vereniging. Bij de meeste rasverenigingen betekent dit dat wijzigingen van het VFR door de ALV worden vastgesteld.

Daarnaast is het VFR ook een formele voorwaarde voor het lidmaatschap van de Raad van Beheer. In het Kynologisch Reglement is vastgelegd dat iedere aangesloten rasvereniging over een VFR moet beschikken. Daarmee is de rol van de ALV bij het vaststellen of wijzigen van het VFR niet alleen een kwestie van goed verenigingsbestuur, maar ook een logisch gevolg van het feit dat het VFR een verenigingsdocument is dat uitsluitend betrekking heeft op de eigen leden.

2. Het Gezondheidsgericht Fokbeleid (GGF)

Het GGF heeft een heel andere functie.

Het GGF is geen verenigingsdocument, maar een **rasdocument**. Het vormt het gezondheidsbeleid van het ras en beschrijft hoe de gezondheid, het welzijn en de genetische diversiteit van de gehele raspopulatie behouden en waar mogelijk verbeterd kunnen worden.

Het GGF brengt de gezondheidssituatie van het ras in beeld, analyseert de belangrijkste risico's en prioriteiten en onderbouwt op basis van beschikbare data, gezondheidsinformatie, analyses en praktijkervaring welke maatregelen wenselijk zijn. Het vormt het kader om bestaande foknormen periodiek te evalueren en, waar nodig, onderbouwd aan te passen.

Een GGF gaat daarom niet over één vereniging, maar over de gehele raspopulatie. Dat is ook logisch. Er is immers maar één raspopulatie, één gezondheidsontwikkeling en één gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de toekomst van het ras.

Juist daarom is het GGF verenigingsoverschrijdend en staat het los van de interne besluitvorming van een individuele rasvereniging, zoals de ALV.

3. De landelijke foknormen

De landelijke foknormen zijn weer iets anders.

Deze gelden voor **alle fokkers** die een stamboom willen aanvragen, ongeacht of zij lid zijn van een rasvereniging.

De Raad van Beheer gebruikt deze normen als toetsingskader bij de afgifte van stambomen. Daarmee zijn de foknormen geen verenigingsregels, maar landelijke regels die voor alle fokkers gelijk zijn.

Per 1 juli 2026 vormen Foknormen 2.0 de gezamenlijke ondergrens voor alle rassen. Daarbij wordt per ras bepaald welke screeningsonderzoeken relevant zijn.

Het GGF bouwt hier vervolgens op voort. Op basis van beschikbare data, gezondheidsinformatie, analyses en praktijkervaring kunnen rasverenigingen onderbouwde voorstellen doen om de landelijke foknormen voor hun ras verder te ontwikkelen of, waar nodig, aan te passen.

De foknormen vormen daarmee de ondergrens, terwijl het GGF de inhoudelijke onderbouwing levert voor de verdere ontwikkeling van het rasspecifieke gezondheidsbeleid en de daaruit voortvloeiende normering.

Wie is waarvoor verantwoordelijk?

Als je deze drie documenten uit elkaar haalt, wordt de rolverdeling eigenlijk heel logisch.

De rasvereniging verzamelt kennis, analyseert de gezondheid van het ras en stelt het GGF op.

Wanneer er meerdere rasverenigingen voor één ras zijn, vraagt dit om samenwerking. Er komt immers niet voor iedere vereniging een afzonderlijk GGF, maar één GGF voor het ras als geheel, gebaseerd op de gegevens van de volledige raspopulatie.

Op basis van dat gezamenlijke GGF kunnen rasverenigingen onderbouwde voorstellen doen voor aanpassing van de landelijke foknormen. Het bestuur van de Raad van Beheer stelt deze landelijke foknormen vervolgens vast, zoals ook is vastgelegd in het Kynologisch Reglement.

Het zou daarbij niet logisch zijn wanneer verschillende rasverenigingen via afzonderlijke ALV's tot verschillende adviezen zouden komen over de gezondheid van hetzelfde ras, terwijl uiteindelijk één landelijke foknorm voor dat ras geldt.

Het VFR blijft ondertussen het instrument van de vereniging zelf.

Wel of niet via de ALV?

Hier zit misschien wel de grootste verwarring.

Een GGF is geen mening of wenslijst van een vereniging, maar een beleidskader waarin op basis van onderbouwde analyses de gezondheid van een ras wordt beoordeeld en richting wordt gegeven aan het gezondheidsbeleid.

Als uit die analyse blijkt dat een bepaalde erfelijke aandoening een serieus gezondheidsrisico vormt, dan is dat geen democratische vraag waarover gestemd kan worden. De uitkomsten van data en analyses veranderen immers niet doordat een meerderheid vóór of tegen stemt.

Hetzelfde geldt voor een goed onderbouwd advies om foknormen aan te passen. Wanneer een bestuur op basis van het GGF concludeert dat aanpassing van een foknorm noodzakelijk is om gezondheid en welzijn beter te beschermen, kan het die verantwoordelijkheid niet eenvoudig naast zich neerleggen omdat een ALV daar anders over denkt.

Bestuurders hebben immers een eigen verantwoordelijkheid op grond van de statuten, de geldende wet- en regelgeving en de reglementen van de Raad van Beheer. Dat betekent dat bestuurders verplicht zijn om binnen die kaders zorgvuldig en verantwoord te handelen.

Betekent dit dat de ALV buitenspel staat?

Integendeel. Juist vanuit goed verenigingsbestuur is het verstandig om leden en fokkers actief mee te nemen in de ontwikkeling van het GGF en de daaruit voortvloeiende voorstellen voor aanpassing van de landelijke foknormen.

Maar dat is iets anders dan formele goedkeuring vragen.

Een bestuur heeft namelijk ook een informatie- en verantwoordingsplicht richting zijn leden.

Dat betekent dat je bijvoorbeeld tijdens een ALV of fokkersbijeenkomst uitlegt:

- welke analyses zijn gemaakt;
- welke gezondheidsproblemen zijn vastgesteld;
- welke keuzes daaruit voortvloeien;
- welke gevolgen dit heeft voor het fokbeleid binnen het ras;
- waarom bepaalde voorstellen aan de Raad van Beheer worden gedaan.

Op die manier creëer je begrip, transparantie en draagvlak onder fokkers en leden, zonder dat onderbouwde gezondheidsmaatregelen afhankelijk worden van een meerderheid van stemmen.

Juist deze open communicatie maakt het mogelijk om vragen te beantwoorden, ervaringen uit de praktijk mee te nemen en het vertrouwen van de achterban te behouden.

Samenvattend

De rolverdeling ziet er dan als volgt uit:

- **Het VFR** is een verenigingsdocument en vormt het verenigingsbeleid voor de eigen leden. Wijzigingen worden volgens de statuten van de vereniging vastgesteld, meestal door de ALV.
- **Het GGF** is een rasdocument. Het beschrijft de gezondheid van de gehele raspopulatie, brengt risico's in beeld en onderbouwt de gewenste ontwikkeling van het ras.
- **Het bestuur van de rasvereniging** stelt op basis van het GGF een inhoudelijk en goed onderbouwd advies op voor eventuele aanpassing van de landelijke foknormen. Dat past bij zijn verantwoordelijkheid voor het gezondheidsbeleid van het ras.
- **Het bestuur van de Raad van Beheer** beoordeelt deze adviezen en stelt uiteindelijk de landelijke foknormen vast. Deze normen gelden vervolgens voor alle fokkers die een stamboom willen aanvragen.
- **De ALV** wordt goed geïnformeerd over de ontwikkelingen en de gemaakte keuzes. Niet omdat zij iedere inhoudelijke gezondheidsmaatregel hoeft goed te keuren, maar omdat het bestuur hierover transparant verantwoording aflegt aan zijn leden.

Deze werkwijze doet recht aan ieders rol en verantwoordelijkheid.

Hierdoor worden besluiten over de gezondheid van een ras gebaseerd op data, analyses en een zorgvuldig opgesteld GGF, terwijl tegelijkertijd draagvlak, transparantie en betrokkenheid van leden behouden blijven.

Zo blijft de gezondheid van het ras leidend en wordt voorkomen dat landelijke foknormen afhankelijk worden van verenigingspolitiek of verschillen tussen meerdere rasverenigingen.

Status document

Position paper van de Taskforce Gezondheid op één. Deze notitie beschrijft de visie van de Taskforce op de governance rondom het Gezondheidsgericht Fokbeleid (GGF) en is bedoeld als handreiking voor rasverenigingen en als bijdrage aan de verdere ontwikkeling van het GGF.